

men jeg vil gerne have Lov til overfor det ærede Medlem at betone, at Brugsforeningerne er nu en Gang ikke et filantropisk Foretagende, men et Foretagende, som søger økonomisk Fordel, og ethvert Foretagende, der gør det, maa selvfølgelig ogsaa være med til at bære de Byrder, som Staten kan kræve af det.

Jeg maa til Slutning have Lov til at vende mig til en Udtalelse, der kom fra det ærede 7de Medlem for Aalborg Amt (Birck). Det ærede Medlem omtalte Erhvervspartiet og dets Program og betegnede dette Program saaledes: Vi vil have 2 Øre mere i Avance eller lidt mindre Brændevinsafgift. Nej, det er ikke Erhvervspartiets Program, men jeg forstaaer nok den Haan, der skal ligge deri. Det er ikke alene en Haan mod mig og mod de 12 000 Vælgere, der stemte paa mig, men det er ogsaa en Haan imod dem, der ude omkring i Landet slutter sig til vort Arbejde og til vort Program. Det konservative Folkeparti er det eneste Parti, der har haanet vort Program og vort Arbejde — jeg gaar ud fra, at det ærede 7de Medlem for Aalborg Amt er i fuld Overensstemmelse med den Opfattelse, som næres indenfor det konservative Folkeparti. Erhvervspartiet er ikke et ensidigt Klasseparti, det er et Samfundsparti, som vil øve Ret til alle Sider og ikke træde andres Rettigheder for nær, og det vil i Særdeleshed kæmpe for Middelstandens Bevarelse og samle Mellemstanden i By og paa Land til Værn for sine fælles Interesser. Det ærede 7de Medlem for Aalborg Amt ved meget godt, at det Program, vi har opstillet, er i nøje Kontakt med det konservative Folkepartis Program, men vi søger efter ringe Ævne at gøre, hvad vi kan, for at føre dette Program igennem. Det er ikke altid, at det konservative Folkeparti gør det samme overfor Mellemstanden.

J. Oskar Andersen: Jeg maa sige, at det var med stor Beklagelse, at jeg, trods Kirkeministerens umaadelige Elskværdighed overfor mig, i hans Udtalelser bemærkede et grunt Hjerte med Hensyn til de Ønsker, jeg havde fremsat, idet de blev nedslaaet paa det skarpeste. Dog blev der noget tilbage, og det er jeg glad for. Jeg har saaledes forhaabentlig reddet Roskilde Domkirke for en større Udgift,

og et magert Forlig er som bekendt bedre end en fed Proces. Jeg glæder mig altsaa paa Domkirkens Vegne over; at der dog kommer noget ud af det.

Kirkeministeren gav dernæst en lille Udsigt til, at Spørgsmaalet om Kirkesangere og Organister i Embeder, hvor der er Andenpræst, muligvis kunde blive taget op til nærmere Behandling. Han mente ogsaa, at der i Virkeligheden var blevet begaaet en stor Uret mod dem. Imidlertid er jeg ikke ganske klar over, om den Vej, som Ministeren anviste, er den, som jeg kunde ønske, men det kan jo være, at Fremtiden vil vise, at der kommer et Forslag, som vi begge kan enes om.

Endvidere skintede jeg med Hensyn til Generalsekretæren i K. F. U. M. et lille Haab om, at Ministeren alligevel vilde imødekomme mit Ønske paa dette Omraade. Han brugte ganske vist det Udtryk, at han ikke troede, der var Mulighed for at forandre Anciennetsbestemmelserne. Han troede det ikke, men den Tro er dog ikke det samme som Vished. Jeg vil derfor haabe, at der er, og jeg kan oprigtig talt ikke indse, hvorfor der ikke skulde være en saadan Mulighed for at ændre Anciennetsreglerne, naar det drejer sig om et Tilfælde som dette. Navnlig naar man som den højtærede Minister staaer paa frisindet Grund og bestemt ønsker at værne om Frihedsrørelser i Kirken og det Arbejde, der saaledes kommer frem ved Kirkens eget Initiativ, kan jeg ikke forstaa, at han ikke skulde kunne gaa med til at interessere sig for en Sag af denne Beskaffenhed. Den højtærede Minister har bestemt erklæret, at han ikke paa nogen Maade ønsker at favorisere et enkelt Parti indenfor Kirken, og derfor kan jeg ikke forstaa —, naar vi ser, hvorledes Kirkeministeren med stor Elskværdighed søger at imødekomme Ønsker, der kommer fra en enkelt Side, fra den grundtvigske Lejr —, at han saa ikke ogsaa skulde søge at imødekomme de Ønsker, der stilles fra K. F. U. M. Naar Forholdet er, som jeg fremhævede i min tidligere Tale, at man fra Foreningens Side meget vel kunde faa en ordineret Præst — man behøvede jo blot, om jeg maa sige, at lønne en saadan Mand, der var i Embede, faa ham til at nedlægge sit Embede og modtage en Stilling som Sekretær i Foreningen —, indser jeg ikke, hvorfor man ikke